

MATEMATIKA

Utorok, streda, štvrtok – výpočet neznámej zo vzorca

1. Zo vzorca pre obvod obdĺžnika vyjadri stranu b.
2. Zo vzorca na výpočet obvodu trojuholníka vyjadri stranu c.
3. Zo vzorca pre obvod obdĺžnika vyjadri stranu a.
4. Zo vzorca $S = \frac{a \cdot v}{2}$ vyjadri v.
5. Zo vzorca $S = \frac{(a+c) \cdot v}{2}$ vyjadri c.
6. Zo vzorca $S = \frac{(a+c) \cdot v}{2}$ vyjadri v.
7. Vyjadri hmotnosť zo vzorca pre výpočet hustoty : $\rho = m / V$
8. Zo vzorca pre výpočet objemu kvádra vyjadri stranu c.
9. Zo vzorca pre výpočet obsahu kvádra vyjadri stranu b.

Vyjadri neznámu zo zátvorky:

1. $a = \frac{b}{c}$ (b)
2. $m = n \cdot p$ (p)
3. $a = \frac{b-c}{d}$ (d)
4. $a = b \cdot c - d$ (c)
5. $x = yz - yv$ (y)
6. $a = \frac{b \cdot c - b}{2}$ (b)
7. $P = KR - 1$ (K)
8. $x = \frac{1}{y} - z$ (y)
9. $k = \frac{p-1}{2}$ (p)
10. l_1 zo vzorca $l = l_1 + l_2$
11. l_2 zo vzorca $l = l_1 + l_2$
12. $U =$ zo vzorca $l = \frac{U}{R}$
13. $R =$ zo vzorca $l = \frac{U}{R}$
14. $m =$ zo vzorca $W = m \cdot g \cdot h$
15. $h =$ zo vzorca $W = m \cdot g \cdot h$
16. $S =$ zo vzorca $R = \rho \cdot \frac{l}{S}$
17. $l =$ zo vzorca $R = \rho \cdot \frac{l}{S}$
18. $l_1 =$ zo vzorca $\frac{I_1}{I_2} = \frac{R_2}{R_1}$
19. $l_2 =$ zo vzorca $\frac{I_1}{I_2} = \frac{R_2}{R_1}$
20. $R_1 =$ zo vzorca $\frac{I_1}{I_2} = \frac{R_2}{R_1}$
21. $R_2 =$ zo vzorca $\frac{I_1}{I_2} = \frac{R_2}{R_1}$

22. $a = \text{zo vzorca}$ $P = \frac{e \cdot f}{2} + 4 \cdot a \cdot v$
23. $e = \text{zo vzorca}$ $P = \frac{e \cdot f}{2} + 4 \cdot a \cdot v$
24. $x = \text{zo vzorca}$ $b \cdot x = a \cdot (x + 5)$
25. $a = \text{zo vzorca}$ $\frac{1}{f} = \frac{1}{a} + \frac{1}{b}$
26. $f = \text{zo vzorca}$ $\frac{1}{f} = \frac{1}{a} + \frac{1}{b}$
27. $b = \text{zo vzorca}$ $\frac{1}{f} = \frac{1}{a} + \frac{1}{b}$

Piatok – slovné úlohy vedúce k lineárnym rovniciam.

Úlohy pošlem v priebehu týždňa.

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

GRAMATIKA:

Budete písať do cvičení:

Učebnica strana 71/3 – napíšete podľa zadania a vysvetlite význam každého výrazu.

119/12 – opísať diktát, určiť farebne slovné druhy a potom

- vypísať 2 podstatné mená, 2 prídavné mená, 2 slovesá a určiť gramatické kategórie

Cvičenia budete mať vo štvrtok (27.1.) hotové na hodinu.

LITERATÚRA:

Učebnica strana 59/ Joe Alex: Čierne koráby – prečítať ukážku na piatok, budeme pracovať na hodine.

Zopakovať celú teóriu literatúry!

Ďakujem!

ANGLICKÝ JAZYK

26.1.

➤ Gramatika:

Súhlas – So / neither do I

- Ak s niekým súhlasíme, používame výraz **so** alebo **neither** a to podľa toho s akým tvrdením súhlasím – kladným alebo záporným.

Všeobecný vzorec: **So/ Neither + pomocné sloveso + I**

Pomocné slovesá: do, does, doesn't, did, didnt, have, am, is, are, can, will,

- Ak súhlasím s **kladnou vetou**, použijem SO

I **can** swim. → **So can I.**

Ja viem plávať. → Aj ja.

She **has** been to Switzerland. → **So**

have I.

Ona bola vo Švajčiarsku. → Aj ja.

I **love** strawberries! → **So do I.**

Mám rada jahody! → Aj ja. Pozor:

Ak vo vete nie je pomocné sloveso, tvorím súhlas s do/does v prítomnom čase a did v minulom čase.

- Ak súhlasíme so **zápornou vetou**, použijeme NEITHER (POZOR slovo neither je samé o sebe záporné, preto už sloveso do záporu nedávam!!!)

I **wasn't** at school yesterday. → **Neither** was I.
Ja som nebola v škole včera. → Ani ja nie.

He **hasn't** seen that film. → **Neither** have I.
On nevidel ten film. → Ani ja nie.

➤ Uč. 39/6

1. I don't like milk.
2. I've been to Paris.
3. I can't play the piano.
4. We went skiing last year.
5. Andy's a good tennis player.
6. I wasn't at school yesterday.
7. I'll be on holiday next week.
8. I'm not going to watch TV tonight.

➤ PZ podľa času na online hodine (31/4,5)

27.1.

➤ **Gramatika:**

Nesúhlas – Oh, I....

- Ak s niekým nesúhlasím tak jeho výrok **znegujem – čiže dám slovesu opačné znamienko.**
- Znova pracujem s pomocnými slovesami.

áno.

I **don't**.

- +
I **don't** like milk. → Oh, I **do**.
Ja nemám rád mlieko. → Ja

+ -
I **eat** a healthy diet. → Oh,
Ja jem zdravo. → Ja nie.

➤ Uč. 39/ 5, 6, 7, 8,9

➤ PZ podľa času na hodine

KZA 28.1.

Na hodine budeme trénovať súhlas, nesúhlas.

Ahoj ôsmaci na online hodine si vysvetlíme učivo z prezentácie:

SILA A POHYB

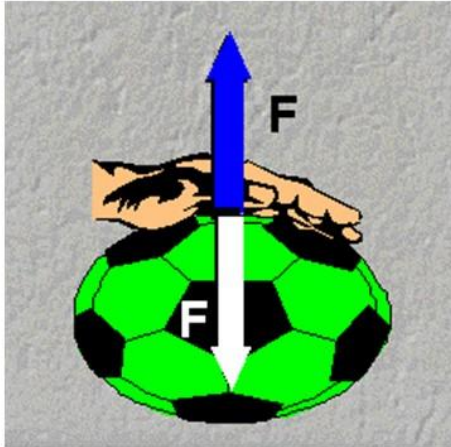

Meranie sily.
Znázornenie sily

PÔSOBIACE NA SEBA SILOU

Čo pozorujeme?

Ruka pôsobí na loptu, vplyvom pôsobenia ruky sa lopta stlačila.

Lopta pôsobí na ruku, pôsobením lopty na ruku sú prsty stlačené.

Čo pozorujeme?

Ruka pôsobí na pružinu, vplyvom pôsobenia ruky sa pružina predĺžila.

Pružina pôsobí na ruku, pôsobením pružiny na ruku je prst stlačený.

Čo pozorujeme?

Opíš, čo pozoruješ !

Ruky pôsobí na teleso, vplyvom pôsobenia ruky sa pružina natiahla.

Pružina pôsobí na ruku, pôsobením pružiny na ruky sú

Čo pozorujeme?

Magnet otočený severnou časťou (N) pôsobí na magnet otočený južnou časťou (S).

Magnet otočený južnou časťou (S) pôsobí na magnet otočený severnou časťou (N).

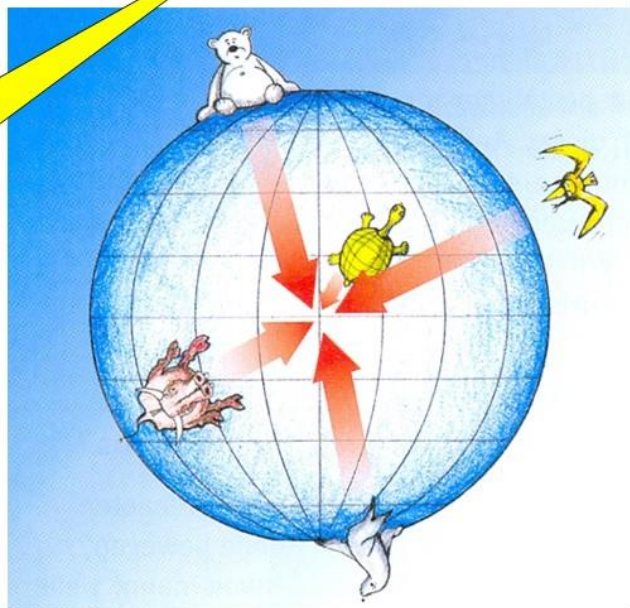

Magnety vplyvom pôsobenia sily sa pritiahnu k seba.

Vzájomné pôsobenie telies

Medveď pôsobí na Zem a Zem pôsobí na medveďa.

Ak pôsobí jedno teleso na druhé, pôsobí súčasne aj druhé teleso na prvé.

Čo pozorujeme?

Pružina sa predĺži tým viac, čím väčšou silou na ňu pôsobíme.

SILA – je fyzikálna veličina

Značka sily je...**F**

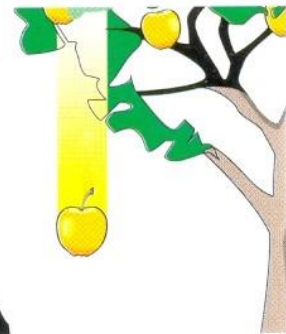
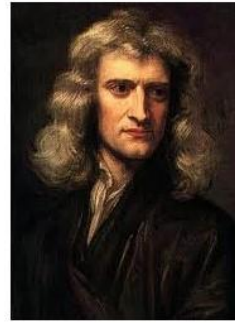
Hlavná jednotka...**N**

Ako čítame jednotku?

N - Newton (ňuton)

Po kom je jednotka pomenovaná?

Isaac Newton

Čím meriame silu?

Silu meriame **silomerom**

JEDNOTKY SILY

Akú hodnotu majú
predpony jednotky:

M - 1 000 000

k - 1 000

h - 100

m - 0,001

Ako čítame predpony
jednotky:

MN - megaňuton

kN - kiloňuton

hN - hektoňuton

mN - miliňuton

Zapamätáme si:

Akú hodnotu majú
jednotky

M - 1 000 000

k - 1 000

h - 100

m - 0,001

6

3

2

3

POSTUP PRI PREMENE

PRÍKLAD:

$$34,2 \text{ kN} = 34200 \text{ N}$$

(Handwritten green circles under the '00' in 34200)

PRÍKLADY NA PREMENU SILY

PREMEŇTE:

$25,6 \text{ kN} = \dots\dots\dots \text{N}$

$106 \text{ mN} = \dots\dots \text{kN}$

$14 \text{ MN} = \dots\dots\dots \text{N}$

$45,6 \text{ kN} = \dots\dots \text{MN}$

$14\,555 \text{ mN} = \dots\dots \text{N}$

$50\,000 \text{ mN} = \dots\dots \text{kN}$

$106,5 \text{ hN} = \dots\dots\dots \text{N}$

$408 \text{ MN} = \dots\dots \text{hN}$

$48,4 \text{ kN} = \dots\dots\dots \text{hN}$

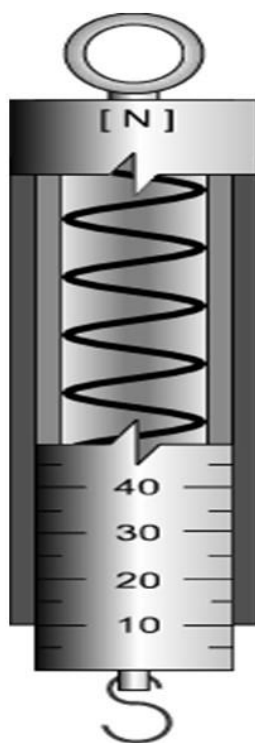
$7,9 \text{ N} = \dots\dots\dots \text{kN}$

MERANIE SILY

- Zariadenie na meranie sily sa nazýva silomer.
- Typy silomerov:
 - pružinový
 - digitálny
 - tlakový

- *Ak teleso na silomer zavesíme, alebo položíme (tlakový silomer), tak silomer meria veľkosť gravitačnej sily.*
- *Ak teleso silomerom ťaháme, ukazuje silomer veľkosť sily, ktorou ho ťaháme.*

○ MERANIE SILY. SILOMER.

- Na meranie veľkosti sily používame silomer.
Hlavnou súčasťou pružinového silomera je pružina ,ktorá sa pôsobením meranej sily predlži.
Meranie pružinovým silomerom sa zakladá na priamej úmernosti predĺženia pružiny a pôsobiacej (meranej) sily. Pružina sa predlži tým viac, čím väčšou silou na ňu pôsobíme.
-
- Pred použitím silomera na meranie sily zistíme:
 - 1. či pri nulovej sile splyva okraj vonkajšieho valca silomera s nulovou čiarkou stupnice.
 - 2. v akých jednotkách je stupnica silomera
 - 3. akej veľkosti sily zodpovedá najmenší dielik stupnice. Odchýlka veľkosti nameranej sily od jej skutočnej veľkosti sa rovná nanajvýš polovici tohto dielika.
 - 4. aký je merací rozsah silomera, t.j. akú najväčšiu silu môžeme silomerom odmerať. Pri meraní väčšej sily by sa silomer pokazil.
- Pružinovým silomerom môžeme merať okrem gravitačnej sily aj ťahovú silu ruky, magnetickú silu pôsobiacu medzi magnetmi.
-

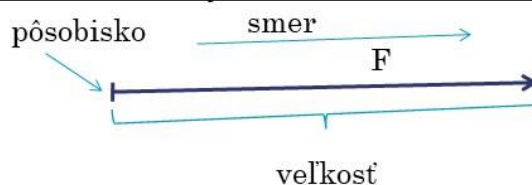
ZNÁZORNENIE SILY

- Dve sily sa môžu od seba líšiť:
 - veľkosťou
 - smerom
 - pôsobiskom

Pôsobisko sily je miesto, kde sila na teleso pôsobí.

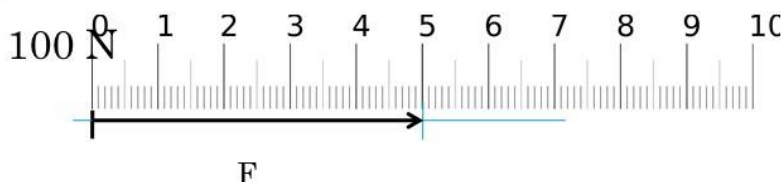
Ak chceme silu znázorniť, musíme teda poznať jej veľkosť, smer a pôsobisko.

Silu znázorňujeme orientovanou úsečkou.

ZNÁZORNENIE SILY

- Ak chceme silu znázorniť, musíme si najskôr určiť vhodnú mierku: koľko newtonov bude znázorňovať 1 cm.
- Napr.: Znázorni silu $F = 500 \text{ N}$, ak smeruje doprava.
- 1cm 100 N

Znázorni dve sily pôsobiace na jedno teleso:

$F_1 = 3\,500 \text{ N}$ zvislo nadol

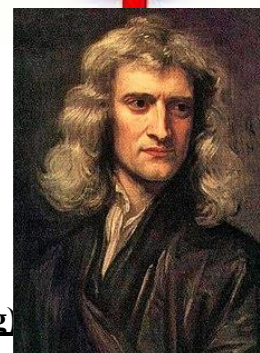
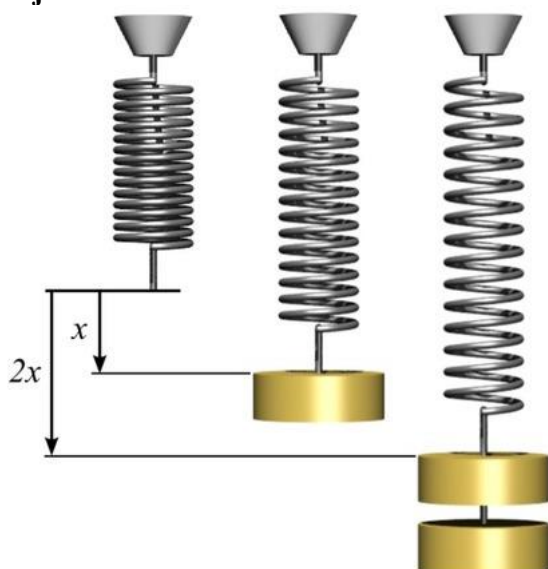
$F_2 = 6\,000 \text{ N}$ vodorovne doľava

Gravitačná sila a hmotnosť telesa

Gravitačná sila pôsobí medzi planétou Zem a telesami v jej gravitačnom poli (pôsobí na telesá, ktoré sa dotýkajú jej povrchu ale aj na telesá, ktoré sa jej nedotýkajú). Silové pôsobenie medzi telesami, ktoré sa nedotýkajú sprostredkuje gravitačné pole.

Veľkosť gravitačnej sily, ktorá pôsobí medzi telesami, súvisí s ich hmotnosťou a s ich vzájomnou vzdialenosťou. Gravitačná sila pôsobí zvisle nadol smerom do stredu Zeme.

Gravitačnú silu označujeme F_g .
Jednotkou sily je N- newton (podľa Isaaca Newtona).

SILA, KTOROU JE TELESO S HMOTNOSŤOU 100 g (0,1 kg) K ZEMI, MÁ VEĽKOSŤ 1N.

g - označenie gravitačného zrýchlenia
 $g = 9,81 \text{ N/kg}$ – budeme používať 10 N/kg

↑ sila
cca 1 N

Súvislosť medzi gravitačnou silou F_g a hmotnosťou telesa sa vyjadruje vzťahom:

$$F_g = m \cdot g$$

Príklad:

$$m = 1 \text{ kg}$$

$$g = 10 \text{ N/kg}$$

$$F_g = ?$$

$$F_g = m \cdot g$$

$$F_g = 1 \text{ kg} \cdot 10 \text{ N/kg}$$

$$F_g = 10 \text{ N}$$

Riešte príklady:

1. Vypočítajte veľkosť gravitačnej sily, ktorá na teleso pôsobí na povrchu Zeme a na povrchu Mesiaca. Porovnajme veľkosť týchto síl. Doplňte tabuľku:

Hmotnosť telesa [kg]	Gravitačné zrýchlenie na Zemi $g = 10 \text{ N / kg}$	Gravitačné zrýchlenie na Mesiaci $g = 1,6 \text{ N / kg}$
0,5		
1,0		
2,0		

RUSKÝ JAZYK

LEKCIA 4

UTOROK

- Predstavíme si novú slovnú zásobu z lekcie 4 (slovička zamerané na zoznamovanie)
- Prečítame si dialógy na strane 53 / 1 - práca s textom, preklad

PIATOK

- Pokračujeme s cvičeniami zo štvrtej lekcie (UČ s. 54 / 2, 3)
- Vypracujeme cvičenie v PZ s. 31 / 1

OBČIANSKA VÝCHOVA

ODVETVIA PRÁVA – VEREJNÉ A SÚKROMNÉ PRÁVO

- Aby sa veľké množstvo právnych predpisov stalo prehľadnejším a zrozumiteľnejším, sú usporiadané do **odvetví**.

ODVETVIA PRÁVA

- Sú veľké skupiny právnych predpisov, ktoré upravujú istú skupinu spoločenských vzťahov (napr. medzi rodičmi a deťmi – **rodinne právo**, medzi občanmi – **občianske právo**).

- Niektoré odvetvia majú väčšinu svojich právnych predpisov usporiadanú do **zákonníka**, má podobu knihy, nazývame ho **KÓDEX**, napr. rodinné právo – Zákon o rodine, občianske právo – **Občiansky zákonník**.

Do skupiny verejného práva patrí:

A) Štátne (ústavné) právo B) Správne právo C) Finančné právo D) Trestné právo
Verejné právo sa zameriava na vzťahy medzi **štátom a občanmi**.

A) Štátne (ústavné) právo

Sem patriace predpisy upravujú, ako sa tvoria a aké postavenie a právomoci majú: **Najvyššie štátne orgány** (parlament, vláda, prezident); **Miestne orgány obcí a miest a Súdny**.

Štátne právo upravuje aj usporiadanie štátu, štátne občianstvo a štátne symboly. To všetko je v **ústave**.

B) Správne právo

- S ústavným právom súvisí **správne právo**. Nájde sa v ňom tie správne predpisy, ktoré upravujú správu verejných vecí, napríklad: **Zdravotníctvo; Kultúru; Ochranu prírody** - Upravuje najmä daňovú sústavu.

C) Finančné právo

upravuje **daňovú sústavu, clá** (dovoz, vývoz) a rôzne poplatky (diaľničné známky, poplatky za komunálny odpad).

D) Trestné právo

Určuje, ktoré spoločensky škodlivé konanie je trestné a stanovuje zaň tresty.

Tie právne odvetvia, ktoré upravujú vzťahy **medzi ľuďmi** v občianskej spoločnosti, patria do **súkromného práva**. Sú to:

- 1) **Občianske právo**
- 2) **Rodinné právo**
- 3) **Obchodné právo**

Existujú aj tzv. **zmiešané odvetvia práva**, ktoré majú prvky verejného aj súkromného práva napr. pracovné právo.

Pracovné právo upravuje pracovnoprávne vzťahy (druh pracovného pomeru, jeho vznik a zánik, odmeňovanie atď.).

BIOLÓGIA

Pohyb živočíchov

Pohyb živočíchov je životný prejav.

Pohybom celého tela alebo jeho častí si živočíchy zabezpečujú **vhodné životné podmienky**

- *získavanie potravy*
- *rozmnožovanie*
- *zabezpečenie úkrytu*
- *únik pred nebezpečenstvom*

Jednobunkové živočíchy (prvky) sa pohybujú:

- a) Kmitaním jedného alebo viacerých **bičiek** napr. červenoočko
- b) Vĺrením a vlnením **brv** napr. črievička
- c) Výbežkami cytoplazmy - **panôžkami** napr. meňavka

Mäkkýše - *svalnatá noha, sliz*, ktorý sa vylučuje pokožkou.

Obrúčkavce - žijú v pôde (dážďovka) - **podkožný svalový vak, štetinky, sliz**.

Článkonožce rozličné formy pohybu napr. skákanie (koník, kobylka), lietanie (motýle, včely), kráčanie (chrobáky, mravce)....

Pohyb stavovcov je rozličný, **závisí od spôsobu života a prostredia**:

Ryby

- Plutvami – plávanie

Obojživelníky

- Plávanie, skákanie
- Medzi prstami – plávacie blany

Plazy

- Kráčanie, plazenie

Vtáky

- Lietanie

Cicavce

- Kráčanie, beh, lietanie, plávanie – pomocou končatín

CHÉMIA

Alkalické kovy

Sú to **prvky I.A skupiny** PTP okrem vodíka:

Lítium Li, sodík Na, draslík K, rubídium Rb, cézium Cs, francium Fr

V poslednej vrstve majú **1 elektrón**, ktorý ľahko odovzdávajú a **tvoria katióny Na^+ , K^+ ...**

V zlúčeninách majú oxidačné číslo I.

Vlastnosti

- **mäkké** (dajú sa krájať nožom), striebrolesklé, **neušľachtilé** kovy
- **veľmi reaktívne kovy** – prudko reagujú s vodou (exotermická reakcia, pri ktorej vzniká vodík a uvoľňuje sa teplo)
- skladujú sa v nádobe s petrolejom
- ich katióny charakteristicky sfarbia plameň (obr. s.43)

V prírode sa v čistom stave nevyskytujú, len v zlúčeninách napr. s halogénmi (chlorid sodný)

Sodík a draslík sú **biogénne prvky** – potrebné pri životne dôležitých procesoch v bunkách.

Sodík - prijímame vo forme soli (chlorid sodný), nadbytok soli zvyšuje krvný tlak a škodí obličkám

Draslík – potrebný aj pre rast rastlín, zdroje najmä ovocie, zelenina, orechy...

- PZ s.22 (okrem 29.), s.23 (okrem 32) – podľa času na hodine, **DÚ dokončiť**

Železo

Ferrum Fe

Umiestnenie v PTP: 4.periód a **VIIIB skupina**

- Železo je druhý najrozšírenejší kov v zemskej kôre (po hliníku)
- Vyskytuje sa **len vo forme zlúčenín** – železných rúd (siderit, hematit...) z ktorých sa získava
- **Striebrolesklý, neušľachtilý kov**, magnetické vlastnosti
- Ľahko reaguje a na vzduchu podlieha **korózii (hrdzavenie)** – zmeny na povrchu železa pôsobením kyslíka, vody a solí

- Ochrana pred koróziou: natretím farbou, lakom alebo nanosením vrstvy iného kovu (pozinkovanie, poniklovanie)

Výroba železa

- vo **vysokej peci** za neustáleho dodávania tepla (endotermická reakcia) sa zo železnej rudy získava **surové železo = liatina** – je pevná ale krehká (výroba kotlov, radiátorov)
- Zo železa sa vyrába skujňovaním najpoužívanejšia zliatina **ocel'** – jej vlastnosti sa zlepšujú prídávaním ďalších prvkov napr. chróm, nikel...vznikajú tak rôzne druhy ocelí

Železo je **biogénny prvok** – súčasť krvného farbiva **hemoglobínu**, prenáša kyslík. Nedostatok železa - chudokrvnosť, anémia.

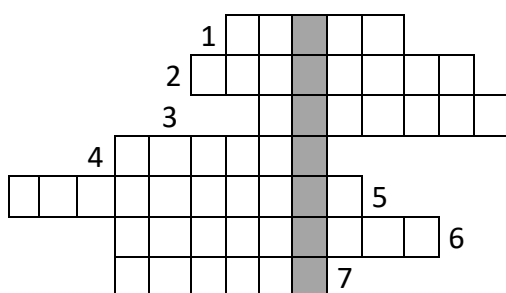
- Učebnica s.47 / 17, 18, 19 - ústne
- **DÚ: PZ s.24/ 36, 37 a Dopln a zapamätaj si**

Nasledovné úlohy vypracujte do zošita :

1. Určte pravdivosť viet:

a) Kyslík je najrozšírenejší prvok v zemskej kôre (v zlúčeninách).	ÁNO	-	NIE
b) Vzniká pri dýchaní.	ÁNO	-	NIE
c) Zmes vodíka a kyslíka je výbušná.	ÁNO	-	NIE
d) S nadmorskou výškou množstvo kyslíka vo vzduchu rastie.	ÁNO	-	NIE
e) Ozón vzniká pri elektrických výbojoch (napr. pri búrke)	ÁNO	-	NIE
f) Kyslík nie je produktom fotosyntézy.	ÁNO	-	NIE
g) Ozón je plyn bez zápachu.	ÁNO	-	NIE
h) Kyslík nie je rozpustný vo vode.	ÁNO	-	NIE
i) Kyslík vzniká pri horení.	ÁNO	-	NIE
j) Kyslík podporuje horenie.	ÁNO	-	NIE

2. Tajnička: Chemická – rozklad peroxidu vodíka na kyslík a vodu.

- 1 – Pri rozklade peroxidu vodíka sa ako katalyzátor používa
- 2 – O₂ je dvojitómová
- 3 – Vodík sa používa ako palivo v kozmických
- 4 – Rozkladom peroxidu vodíka vzniká a voda
- 5 – Ozón je charakteristicky plyn.
6. – Kyslík potrebujú pre svoj život živé
- 7 – Kyslík sa v hydrosfére vo vode.

GEOGRAFIA

Napísať poznámky, naučiť sa a prečítať učivo v učebnici na str. 20 -21.

OBYVATEĽSTVO SLOVENSKA

Počet obyvateľov: 5,4 mil. (presne 5 449 270 obyvateľov)

Počet obyvateľov je výsledkom **prirodeného a mechanického** pohybu obyvateľstva.

PRIRODZENÝ POHYB: pôrodnosť (natalita) a úmrtnosť (mortalita)

Pôrodnosť - počet narodených detí na 1000 obyvateľov

- najvyššia: Orava a Kysuce
- najnižšia: západné a južné Slovensko

Úmrtnosť - počet zomretých na 1000 obyvateľov

MECHANICKÝ (MIGRAČNÝ) POHYB: rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vystťahovaných

POHLAVNÁ A VEKOVÁ STRUKTÚRA:

- viac žien (51 %) ako mužov (49%)
- podľa veku najviac obyvateľov v **produktívnom** veku (67 %), v poproduktívnom veku (nad 65 rokov) 17 % obyvateľov, v predproduktívnom veku (do 14 rokov) 16%

HUSTOTA ZAĽUDNENIA = 111 obyv./km²

- najhustejšie zaľudnené – mestá (nížiny a kotliny)
- najredšie zaľudnené – pohoria

NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA: slovenská (84% obyvateľov), maďarská (7,7%), rómska, česká, rusínska ...

NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA: rímskokatolícke (56% obyvateľov), evanjelické (5,3%), gréckokatolícke (4%), ...

DEJEPIS

Dejepis

Vo víre revolúcií a nacionalizmu 1830 a 1848/49

1830- revolúcia v Európe

1848/49- jar národov

Členovia svätej Aliancie odmietali všetko, čo súviselo s francúzskou revolúciou.

Nacionalizmus – snaha viacerých Európskych krajín o prijatie ústavy, zavedenie republiky, národné územie a zjednotenie → Taliansko, Nemecko, Poľsko, Balkán

Júl 1830 revolúcia vo Francúzsku – dôvodom boli snahy **Karola X.** o posilnenie absolutizmu, rozpustenie parlamentu, zásah do slobody tlače, zákaz politických spolkov.

V Paríži za noc vyrástli barikády, Karol X. ušiel.

Novým panovníkom sa stal **Ľudovít Filip** (1830)

(schéma Ohniská revolučných nepokojov str. 20)

Jar národov – revolučné roky 1848/49

(pojmová mapa str. 21)

Francúzsko

Centrum revolúcie – Francúzsko

vzbura proti vláde Ľudovíta Filipa, v roku 1848 bol zavrhnutý, utiekol z krajiny

→ Francúzsko sa stáva republikou

→ 1. prezident Ľudovít Napoleon (synovec Napoleona I.)

→ uskutočnil prevrat, obnovil cisárstvo

→ vládol ako Napoleon III.

→ koniec jeho moci → 1870 porážka Francúzska v Prusko – Rakúskej vojne.

Taliansko bolo rozdelené na

- kráľovstvo Piemontu a Sardínie
- oblasť ovládanú Habsburgovcami

- pápežský štát
- oblasť pod vládou Bourbonovcov

1830 – Hnutie mladé Taliansko založil **Giuseppe Mazzini** – chcel zjednotiť Taliansko a vytvoriť republiku. Hnutie sa šírilo aj ďalej ako hnutie **Mladá Európa**.

Sardínsko – Piemontský kráľ Karol Albert viedol protihabsburské a protiburbonovské vystúpenie – habsburgovci zvíťazili pod vedením Radetského.

Nemecko

- myšlienky liberalizmu a snaha o zjednotenie do jedného štátneho celku
- na jar **1848** sa vo Frankfurte nad Mohanom zišiel **Vorparlament** – mal za úlohu vypracovať ústavu, podľa ktorej moc panovníka bude kontrolovať parlament, volebné právo budú mať všetci muži. Panovníkom sa mal stať Pruský kráľ – Wilhelm IV.

Habsburská monarchia

- národnostná nejednotnosť ríše (slovenské, nemecké, maďarské a rumunské obyvateľstvo) → napriek viacerým spoločným záujmom mali odlišné ciele
- Maďari chceli prebudovať Uhorsko na jednonárodný štát
- Slovanské národy – myšlienky panslavizmu a politicky sa orientovali na Rusko → **Slovanský zjazd v Prahe v júli 1848**
- revolúcia vypukla v marci 1848
- František Jozef I. za pomoci ruského cára v roku 1849 porazil maďarskú revolučnú armádu

Vznik národných štátov

Zjednotenie Talianska

Camilo Cavour - politik kráľovstva Piemontu a Sardínie, chcel politické zblíženie s Napoleonom III.

Giuseppe Garibaldi – revolucionár

- **1859 bitka pri Solferine** – Sardínia s pomocou Francúzska porazila Rakúšanov (stratili Lombardiu a Benátsko)
- **1861** – vyhlásenie **Talianskeho kráľovstva**
- **1864** – na ženevskej konferencii sa všetky štáty dohodli na rešpektovaní znaku **Červeného kríža** (založil ho Dunant kvôli raneným v bitke pri Solferine)
- **Garibaldi** – obsadil územie Neapolska, pričlenil ho k severu Talianska
- **1870** – **zjednotenie Talianska** – územie pápežského štátu bolo pričlenené Taliansku, pápežovi zostala časť Ríma – Vatikán.
- Taliansko sa stalo **konštitučnou monarchiou**.

Zjednotenie Nemecka

- rozhodujúci vplyv mali Habsburgovci
- **Nemecko bolo rozdelené** (Bavorsko, Srbsko, Prusko, Bádensko Wurtenbersko, Hessensko)
- **Národné hnutie** – snaha o vytvorenie jednotného Nemecka → podpora zo strany Pruska → spor s Habsburskou monarchiou
- **Otto von Bismarck** → pruský kancelár → zjednotenie krajiny železom a krvou
- **1866** prusko-rakúska vojna – bitka pri Hradci Králové, Bismarck vytvoril Severonemecký spolok
- **1870 Bitka pri Sedane** – Francúzsko vyhlásilo vojnu Prusku, porážka Francúzska, pád Napoleona III., vznik **3. francúzskej republiky**

zjednotenie juho a severonemeckých štátov

1871 vyhlásenie Nemeckého cisárstva

1. cisár Wilhelm I.